

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia: Historia económica

Materia	Historia: Historia económica			
Código	V03G100V01103			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Vallejo Pousada, Rafael			
Profesorado	Vallejo Pousada, Rafael			
Correo-e	vallejo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Historia Económica Mundial ten por obxecto iniciar os estudantes de Economía no estudo, de longo prazo, das grandes transformacións na organización económica das sociedades humanas, para entender como se conforman as bases da economía actual.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
A2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
A12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
B1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
B2	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B3	Capacidade de traballar en equipo
B4	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
B5	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B12	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B14	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
☐ Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas.	A2
Interpretación y comprensión de los conceptos económicos e historiográficos fundamentais.	A2
Definir e comprender conceptos e ferramentas económicos básicos	A1
	A2
	A5
☐ Coñecer o marco institucional da economía.	A3

Comprender el proceso de nacimiento y transformación de las principales instituciones económicas a lo largo del tiempo

Coñecer o sistema europeo de contabilidade nacional	A3	
□ Saber situar a economía na súa evolución histórica.	A4	
Distinguir los condicionantes y las fuerzas que impulsan o frenan el crecimiento económico en el largo plazo	A3	
Capacidade para a búsqueda de información económica, analizar a evolución dunha economía e a súa comparación con outras economías	A5 A8 A12	B6 B7 B11 B13 B15
□ Entender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos.	A5	
Manejo e interpretación de los contenidos de textos y representaciones gráficas	A8	
Capacidade para a análise crítica sobre as ferramentas a utilizar e na interpretación dos resultados, a nivel individual ou de grupo	A8 A12	B1 B2 B3 B4 B5 B10 B14
□ Posuír habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido.	A8	
Consideración de los valores y principios cívicos como factores integrantes del análisis de los hechos económicos		B1
□ Demostrar respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo.		B1
Fomentar la calidad, claridad y precisión en la expresión para argumentar de forma coherente		B6
□ Desenvolver sensibilidade respecto ao medio e compromiso cunha economía sustentable.		B2
Fomentar la capacidad de organización de conocimientos y su exposición, oral o escrita, de manera clara, adecuada y eficiente		B7
□ Ser capaz de traballar en equipo.		B3
Tratamiento e interpretación de los conocimientos de forma sintética y crítica		B10
□ Amosar espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo a empatía co resto de persoas.		B4
Aplicación de los conocimientos en la evolución de los hechos económicos a la comprensión de los problemas más recientes de naturaleza económica y sus efectos.		B11
□ Ter habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas.		B6
□ Evidenciar competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia.		B7
□ Fomentar a actitude crítica e autocrítica.		B10
□ Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación.		B12
□ Manifestar autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación.		B13
□ Potenciar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos		B15

Contidos

Tema		
1. Introducción á Historia Económica Mundial	1.1. Economía, Historia e Historia Económica. 1.2. Organización e contido da Historia Económica Mundial.	
2. As economías preindustriais	2.1. Das sociedades preagrarias á revolución neolítica. 2.2. As sociedades agrarias: das grandes civilizacións antigas á sociedade feudal. 2.3. A economía feudal durante a Idade Media (séculos VI-XV). 2.4. Transformacións no feudalismo, mercantilismo e capitalismo comercial (séculos XVI-XVIII).	
3. Revolución industrial, difusión da industrialización e segunda industrialización	3.1. A industrialización en Inglaterra e a difusión da industrialización (1760-1870). 3.2. A segunda industrialización, a globalización da economía e a gran diverxencia (1870-1914) 3.3. As relacións económicas internacionais durante o longo século XIX.	
4. A desintegración da economía mundial e a gran depresión (1914-1945)	4.1. A I Guerra Mundial: causas e consecuencias. 4.2. Crecemento económico desequilibrado na década de 1920. 4.3. A gran depresión na década dos 30. 4.4. A II Guerra Mundial, os seus custos e as súas consecuencias.	

5. A época dourada do capitalismo (1945-1973)	5.1. A nova orde económica e geopolítica internacional: a hexemonía dos EE.UU e o mundo bipolar. 5.2. Reconstrucción económica e expansión da Europa capitalista. 5.3. O comunismo e a planificación centralizada. 5.4. O comercio internacional entre 1945 e 1973.
6. A crises económicas e a nova globalización (1973-2000)	6.1. A crise económica de 1973 e as respostas da economía capitalista. 6.2. As economías comunistas: supervivencia, colapso en Europa e transición ás economías de mercado. 6.3. A nova globalización e o comercio internacional no último cuarto do século XX. 6.4. A integración da Unión Europea e o Euro. 6.5. Asia toma o relevo de Europa: a gran converxencia. 6.6. Crisis financeiras e inestabilidade dos mercados desde 1980.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	45	75
Seminarios	15	30	45
Titoría en grupo	5	10	15
Probas de tipo test	0	3	3
Informes/memorias de prácticas	0	12	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos de cada un dos temas do programa.
Seminarios	Sesións sobre temas ou partes seleccionadas do programa co obxectivo de preparar o estudantado para a realización de intervencións. Esixirá lectura, redacción dun traballo, exposición e defensa, con debate, sobre o mesmo.
Titoría en grupo	Esixe a selección, por parte do profesor, de cuestións clave, a tratar pola súa importancia ou dificultade, e a elaboración, por parte dos alumnos, dun esquema de dúbidas e preguntas sobre esas cuestións clave. Tamén servirá para resolver dúbidas xerais sobre os contidos ou as prácticas da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Cada estudante desenvolverá esta actividade baixo a supervisión directa do profesor. Servirá para atender o ritmo de traballo persoal, o avance propio na materia e, no seu caso, as dificultades atopadas. Ademais das resolucións das dúbidas xurdidas como resultado do traballo en grupo, o profesor atenderá as cuestións particulares que lle presente cada un dos alumnos e alumnas, en relación aos contidos teóricos da materia, ás prácticas e o proceso de aprendizaxe.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	- A avaliación dos contidos teóricos farase cun exame final. Nel o alumnado debe expoñer os coñecementos que ten sobre a materia en respostas nun espazo acotado, donde poñer de manifesto a competencia nos contidos teóricos e as habilidades adquiridas nas prácticas.	70
Seminarios	- Traballo práctico relacionado cos seminarios, consistente na lectura dun tema ou parte dun tema, redacción de informe ou síntese, exposición e defensa durante o seminario. - Valorarase a calidade formal dos traballos realizados, a calidade da sintáctica e gramatical e o uso axeitado da metodoloxía propia da investigación (ou estudio riguroso dunha materia ou dun tema). (20% da nota final)	20
Probas de tipo test	- As prácticas dos seminarios darán lugar a probas curtas, tipo test (de preguntas con resposta múltiple). (10% da nota final)	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A nota resulta de: a) Un exame final no que se valoran o coñecemento dos contidos e as habilidades adquiridas durante o curso: 70% da nota; b) Traballos prácticos, desenvolvidos de forma continuada nos seminarios, e test derivados destas mesmas prácticas (30% da nota). Ao marxe da ponderación de cada unha das partes (teórica, 70%; e práctica, 30%), en sí mesmas, cada unha das partes ten que estar aprobada, para poder lograr o aprobado nesta materia. Por exemplo: un

alumno ou alumna que teña as seguintes notas: Teoría: 7 (4,9); Práctica: 3 (0,9), non tería a asignatura aprobada, por máis que a suma sexa 5,8. É requisito para aprobar, ter aprobadas cada unha das partes.

2. A calificación correspondente á avaliación continua (30% da nota final) gardarase para todas as convocatorias do presente ano académico.

Bibliografía. Fontes de información

Comín, F., **Historia económica mundial. De los orígenes a la actualidad**, 2011,
Feliú, G.; Sudriá, C., **Introducción a la Historia Económica Mundial**, 2007,
Cameron, R y Neal, L., **Historia Económica Mundial. Desde el paleolítico hasta el presente**, 2005,
Comín, F. Hernández, M. Llopis, E., **Historia Económica Mundial. Siglos X-XX**, 2005,
Zamagni, V., **Historia Económica de la Europa Contemporánea**, 2001,
Kriedte, P., **Fudalismo tardío y Capital Mercantil**, 1989,
Díaz Mier, MA, **Del GATT a la Organización Mundial del comercio**, 1996,
Todaro, M.P., **El desarrollo Económico del Tercer Mundo**, 1988,
Tortella, G., **Los orígenes del siglo XXI. Un ensayo de historia social y económica contemporánea**, 2005,
Hobsbawm, E. J., **Historia del siglo XX: 1914-1991**, 1995,
Landes, D. S., **Progreso tecnológico y revolución industrial**, 1979,
VV.AA., **Guía práctica de historia económica mundial**, 1995,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia económica de España/V03G100V01906

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Economía: Economía mundial/V03G100V01202

Outros comentarios

1. Aconséllase un traballo regular, sistemático, ao longo do cuadrimestre, tanto no referente aos contidos teóricos, transmitidos nas clases maxistras, como nos traballos de seminario.
  2. Os alumnos e alumnas terán en conta que se avaliará, por un lado, a participación nos seminarios e os traballos e probas prácticas (30% da nota final), e os coñecementos teóricos adquiridos a través do exame final (70% da nota final).
  3. Na parte práctica, como na teórica, será especialmente tido en conta o interese demostrado e a calidade das intervencións, ben sexa dentro dos grupos de traballo que se formen, ben individualmente.
  4. Recordar que para aprobar esta materia tes que ter aprobada cada unha das partes, teórica e práctica, tal e como se explica no apartado 7, referido á avaliación, desta Guía.
  5. Titorías individuais: Martes, 12-14 horas. Venres: 11:30-13 horas.
-